

Az Alkotmánybíróság döntésének tájékoztató jelleggel közzétett, nem hivatalos szövege. A hivatalos közzétételre a Magyar Közlönyben, illetve az Alkotmánybíróság Határozatai című hivatalos lapban kerül sor.

IV/3649/2024.

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

végzést:

Az Alkotmánybíróság a Fővárosi Törvényszék 24.Bpkf.7930/2024/7. számú végzése, illetve a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény 226. § (3) bekezdése és 227. § (3) bekezdése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

Indokolás

- [1] 1. A jogi képviselővel (dr. Litresits András ügyvéd, Litresits Ügyvédi Iroda) eljáró indítványozó az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján nyújtott be alkotmányjogi panaszt.
- [2] Az indítványozó által kifogásolt alapügy lényege a következő.
- [3] 1.1. Az alapügy szerint érintett időszakban az indítványozó polgármester volt. Feljelentőként 2023. október 20-án feljelentést tett a Budapesti Rendőr-főkapitányságon egy magánszemély ellen a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (a továbbiakban: Btk.) 226. § (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés *a)* *b)* és *c)* pontja szerint minősülő rágalmazás vétsége, és a Btk. 227. § (1) bekezdés *b)* pontjába ütköző becsületsértés vétsége miatt.
- [4] A feljelentés lényege szerint a feljelentett 2023. október 9-én egy interneten azóta is elérhető cikkben több, az indítványozó becsületének csorbítására alkalmas kijelentést tett.
- [5] Az önkormányzat, amelynek az indítványozó a polgármestere volt, valamint a feljelentett cége között jogerős ítélettel elbírált per volt folyamatban három, az önkormányzat területén található üzlethelyiség bérleti szerződéséhez kapcsolódóan, melyben a feljelentett céget az ingatlanoknak az önkormányzat részére történő visszaadására, valamint nagy összegű bérleti díjhátralék megfizetésére kötelezték. A cikk megjelenésekor a végrehajtás folyamatban volt.

- [6] A feljelentett a cikkben azt állította, hogy az indítványozó a 2019-es önkormányzati választások előtt pénzt kért tőle kampánya támogatására, cserében azt ajánlotta neki, hogy megválasztása esetén olyan szerződést kötnék vele, amely alapján nem lehet őt a bérelt üzlethelyiségekből eltávolítani, tehát az indítványozó – a feljelentett értelmezése szerint – „védelmi pénzt” kért. A cikk címe is korrupciógyanúra hivatkozott.
- [7] A feljelentett az eljárás során viszonyvaddal élt.
- [8] 1.2. Az első fokon eljáró Pesti Központi Kerületi Bíróság 14.B.30.018/2024/13. számú, 2024. március 25-én meghozott végzésében az indítványozó által – magánvádlóként – indított büntetőeljárást, valamint a viszonyvád alapján indult eljárást megszüntette.
- [9] A végzés indokai szerint a feljelentésben foglalt cselekmény ugyan kimeríti a nagy nyilvánosság előtt elkövetett rágalalmazás vétségét, azonban a Btk. 4. §-a szerint a büntetőjogi felelősség megállapításának a feltétele az is, hogy a cselekményre a Btk. büntetés kiszabását rendelje. A Btk. 226. § (3) bekezdése alapján azonban nem büntetendő rágalalmazás miatt annak a cselekménye, aki a tényállásszerű magatartást a közügyek szabad megvitatása körében sajtótermék vagy médiaszolgáltatás útján követi el, feltéve, hogy cselekménye nem irányul a sértett emberi méltóságának nyilvánvaló és súlyosan becsmérő tagadására.
- [10] A bíróság kifejtette, hogy mivel az indítványozó polgármesterként közszereplő volt és a vitatott állítások e minőségéhez és politikai tevékenységéhez kapcsolódtak, ezért a cikk a közügyek vitatása körébe tartozik.
- [11] A kifogásolt állítások egy internetes sajtótermék útján kerültek nyilvánosságra. A bíróság indokai szerint „A feljelentés alapjául szolgáló cikk, mely a [...] polgármester [a vitatott üzlethelyiséget] érintő vesztegetési kísérletére irányuló tevékenységével kapcsolatos eseményt kívánta feltárni, a feljelentő mint politikus, polgármester társadalmi megbecsülését fent kifejtettek szerint nyilvánvalóan sérti, azonban a gyalázkodást nélkülözi. Feljelentőt mint magánszemélyt nem említi, személyiségére vonatkozó állítást, értékelést nem tartalmaz, kizárólag politikai tevékenységét bírálja, ezáltal emberi méltóság súlyos sérelmére alkalmatlan, ennél fogva a cselekmény nem büntetendő”.
- [12] 1.3. Az indítványozó fellebbezése alapján másodfokon eljáró Fővárosi Törvényszék 2024. augusztus 27-én meghozott 24.Bpkf.7930/2024/7. számú végzésével az elsőfokú végzést helybenhagyta. A másodfokú bíróság egyetértett az elsőfokú határozattal. A másodfokú bíróság indokai szerint maga a cikk címe nem tényállítás, hanem véleménynyilvánítás, ezért e tekintetben nem állapítható meg a rágalalmazás törvényi tényállása.
- [13] Az indítványozó fellebbezésében hivatkozott arra, hogy a kifogásolt cikk a Facebookon is közzétételre került, ami nem tekinthető sajtótermék vagy

médiaszolgáltatás útján történő közzétételnek. A másodfokú bíróság ehhez képest kifejtette, miszerint „A [...]hu egyértelműen illeszkedik a sajtótermék fogalmába, a fellebbezésben hivatkozott Facebook-on történt közzétételt ugyancsak a [...]hu. internetes hírportál végezte.”

- [14] 1.4. Az indítványozó ezt követően nyújtotta be alkotmányjogi panaszát a Pesti Központi Kerületi Bíróság 14.B.30.018/2024/13. számú, a Fővárosi Törvényszék 24.Bpkf.7930/2024/7. számú végzése, valamint a Btk. 226. § (3) bekezdése és 227. § (3) bekezdése alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérve. Az Alkotmánybíróság főtákarának hiánypótlásra felhívó tájékoztatását követően az indítványozó indítványát kiegészítette.
- [15] Az indítványozó az indítvány kiegészítésében kifejtette, miszerint „az indítványozói jogosultságomat az Abtv. 27. §-ára alapítom, figyelemmel arra, hogy a jelen indítvánnyal érintett alaptörvény-ellenes bírói döntések az általam kezdeményezett eljárásokban, alapvető jogaim, az Alaptörvényben biztosított jogaim sérelmével születtek”.
- [16] 1.5. Az indítványozó az Alaptörvény II. cikkének, VI. cikkének, IX. cikkének, XV. cikkének, XXVIII. cikk (1) bekezdésének és 28. cikkének sérelmére hivatkozott.
- [17] Állítása szerint a bíróságok döntései, valamint az annak alapjául szolgáló Btk. 226. § (3) bekezdése „szükségtelenül és aránytalanul nem biztosítják sem az emberi méltóság sérthetetlenségét (csak a nyilvánvaló és súlyosan becsmérő tagadása esetére biztosít büntetőjogi védelmet), sem pedig a jó hírnév védelmét, sem az ártatlanság védelmét”. Indokai szerint a szabályozás indokolatlan és tisztességtelen megkülönböztetést jelent a sajtótermék vagy médiaszolgáltatás útján történő elkövetők részére. Nézete szerint a megkülönböztetés különösen választási időszakban érvényesülhet a szórólapokkal, plakátokkal, egyéb eszközök útján történő elkövetőkkel szemben.
- [18] Az indítványozó szerint a bírósági eljárások azért nem voltak tisztességesek, mert az általa csatolt releváns Facebook iratokat figyelmen kívül hagyták, és ezen döntésüket nem indokolták. Álláspontja szerint a Facebook közzététel nem minősül sajtóterméknek, illetve médiaszolgáltatás útján történő elkövetésnek, így a sérelmezett közlések vonatkozásában nem állnak fenn a Btk. 226. § (3) bekezdésében foglalt feltételek. Ezért a bíróságok tévesen és jogellenesen jártak el. A megszüntető végzéseket eljárásjogi szempontból is tévesnek tartotta.
- [19] Az indítványozó szerint az eljáró bíróságok nem végezték el az alapjogi tesztet, mérlegeléseik eredményét nem rögzítették az indokolásában, így megsértették az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdését is, mert semmilyen alkotmányos magyarázatát nem adták annak, hogy miért nem kellett biztosítani a VI. cikk (1) bekezdése alapján a jó hírnevének védelmét egy tisztességes büntetőeljárás keretében.

- [20] Az indítványozó hivatkozott az Alkotmánybíróság több határozatára, az 1993. évi XXXI. törvénnyel kihirdetett, az emberi jogok és az alapvető szabadságok védelméről szóló, Rómában, 1950. november 4-én kelt Egyezmény (EJEE) 8. cikkére és 14. cikkére, valamint az Európai Emberi Jogi Bírósága (EJEB) több döntésére.
- [21] 2. Az Alkotmánybíróságnak az Abtv. 56. § (1) bekezdése alapján mindenekelőtt az alkotmányjogi panasz befogadhatóságáról szükséges döntenie. Az Alkotmánybíróság ennek megfelelően tanácsban eljárva először azt vizsgálta meg, hogy az alkotmányjogi panasz megfelel-e a törvényben előírt befogadhatósági feltételeknek.
- [22] 2.1. Alkotmányjogi panaszt az Abtv. 30. § (1) bekezdése alapján a sérelmezett döntés kézhezvételétől számított hatvan napon belül lehet benyújtani. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítvány határidőben érkezett.
- [23] Az indítványozó a büntetőeljárás során magánvádlóként lépett fel, majd a viszonyvad következtében viszonyvadtá is vált, ezért érintettsége egyértelműen fennáll.
- [24] Az indítványozó jogorvoslati lehetőségeit kimerítette.
- [25] 2.2. Az Abtv. 52. § (1) bekezdése szerint az indítványnak határozott kérelmet kell tartalmaznia, az (1b) bekezdés szerint „a kérelem akkor határozott, ha egyértelműen megjelöli a) azt az alaptörvényi, illetve törvényi rendelkezést, amely megállapítja az Alkotmánybíróság hatáskörét az indítvány elbírálására, továbbá amely az indítványozó jogosultságát megalapozza”.
- [26] Az indítványozó egyrészt a bírósági döntések, másrészt az azok alapjául szolgáló Btk. rendelkezés alaptörvény-ellenességének megállapítását kérte, ugyanakkor indítványozói jogosultságát kizárólag az Abtv. 27. § alapította (vö. Indokolás 1.4. pont).
- [27] Az Abtv. 27. §-a alapján akkor lehet az Alkotmánybírósághoz fordulni, ha az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés sérti az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát (és jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette). Azt, hogy a bírósági eljárás során alkalmazott jogszabály alaptörvény-ellenes-e, az Alkotmánybíróság az Abtv. 26. § (1) bekezdése alapján vizsgálhatja.
- [28] Az indítványozó a hiánypótlást követően sem jelölte meg az Abtv. 26. § (1) bekezdését mint az Alkotmánybíróság eljárását megalapozó hatásköri szabályt, ezért az indítvány a Btk. 226. § (3) bekezdése és 227. § (3) bekezdése alaptörvény-ellenességét állító részében nem felel meg az Abtv. 52. § (1) és (1b) bekezdése a) pontjába foglalt feltételnek.
- [29] Az Alkotmánybíróság ugyanakkor az alkotmányjogi panaszok tartalmuk szerinti elbírálásának elvét követi, ezért önmagában az Alkotmánybíróság hatáskörét megállapító törvényi rendelkezés megjelölésének elmaradása nem eredményezi automatikusan az indítvány visszautasítását.

- [30] A tartalom szerinti elbírálás elvének alkalmazása során azonban azt is figyelembe kell vennie az Alkotmánybíróságnak, hogy a hatáskört megállapító törvényi rendelkezés megjelölésének teljes elmaradása milyen eljárási előzmények után történt. Jelen ügyben a főtitkári eljárás során az indítványozót, hiánypótlási felhívás kiküldésével tájékoztatta az Alkotmánybíróság arról, hogy a döntés alapjául szolgáló jogszabály, illetve maga a döntés alkotmányossági vizsgálatára az Abtv. más-más rendelkezése alapján kerülhet sor és az alaptörvény-ellenességet külön-külön indokolni kell. Az indítványozó az Alkotmánybíróság eljárását ennek ellenére továbbra is csak az Indokolás 1.4. pontja szerint kérte.
- [31] 2.3. A kiegészített alkotmányjogi panasz – a Btk. 226. § (3) bekezdését és a 227. § (3) bekezdését támadó rész tekintetében – az Abtv. 52. § (1b) bekezdés *f)* pontjának sem felel meg.
- [32] E pont szerint az indítványnak kifejezett kérelmet kell tartalmaznia a jogszabály, jogszabályi rendelkezés vagy a bírói döntés megsemmisítésére, illetve az Alkotmánybíróság döntésének tartalmára nézve. Az indítványkiegészítése elején az indítványozó kéri ugyan a támadott normák megsemmisítését, de ennek jogalapjaként, azaz az Alkotmánybíróság hatáskörét megalapozó normahelyként az Abtv. 43. §-át jelöli meg, amely nem jogszabályi rendelkezés megsemmisítésére, hanem a bírói döntések megsemmisítésére vonatkozó.
- [33] Ezért az indítvány a Btk. 226. § (3) bekezdése és a 227. § (3) bekezdése alaptörvény-ellenességét egyaránt állító részében az Alkotmánybíróság által nem vizsgálható.
- [34] 2.4. Az alkotmányjogi panasz az Abtv. 27. §-a alapján benyújtott részében az Abtv. 52. § (1b) bekezdése szerinti határozott kérelem feltételeinek megfelel. Az indítvány az Alkotmánybíróság hatáskörére és az indítványozó jogosultságára vonatkozó hivatkozást tartalmaz, megjelöli az Alaptörvény megsértett rendelkezését, illetve a sérelmezett bírói döntéseket, indokolja azok Alaptörvénybe ütközését és kifejezetten kéri a megsemmisítésüket.
- [35] 3. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 29. §-a szerint az alkotmányjogi panaszt a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés esetén fogadja be. Az Alkotmánybíróság ezzel összefüggésben a következőket emeli ki.
- [36] Az Alkotmánybíróság az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés *d)* pontja értelmében alkotmányjogi panasz alapján a bírói döntésnek az Alaptörvénnyel való összhangját vizsgálja. Az Alkotmánybíróság számos döntésében kifejtette, hogy: „a bíróságok ítéleteit [...] akkor bírálhatja felül, ha azok az Alaptörvény megszabta értelmezési tartományt megsértik, és ezáltal a bírói döntés alaptörvény-ellenes lesz” {3119/2015. (VII. 2.) AB végzés, Indokolás [22]; 3031/2016. (II. 23.) AB végzés, Indokolás [19];

16/2016. (X. 20.) AB határozat, Indokolás [16]; 17/2016. (X. 20.) AB határozat, Indokolás [25]].

- [37] „A bírói döntés elleni alkotmányjogi panasz azonban nem tekinthető a bírósági szervezeten belül jogorvoslattal (már) nem támadható bírói határozatok által okozott valamennyi jogsérelem orvoslása eszközének. [...] Egyébként az Alkotmánybíróság burkoltan negyedfokú bírósággá válna {3268/2012. (X. 4.) AB végzés, Indokolás [28]}. [...] A jogszabályokat a bíróságok értelmezik, az Alkotmánybíróság csak az értelmezési tartomány alkotmányos kereteit jelölheti ki. Ez a jogkör azonban nem teremthet alapot arra, hogy minden olyan esetben beavatkozzon a bíróságok tevékenységébe, amikor olyan (állítólagos) jogszabálysértő jogalkalmazásra került sor, mely egyéb jogorvoslati eszközzel már nem orvosolható. Sem a jogállamiság elvont elve, sem a tisztességes eljárás alapjoga, sem a diszkrimináció tilalma nem teremthet alapot arra, hogy az Alkotmánybíróság a bírósági szervezet feletti „szuperbíróság” szerepébe lépjen, és hagyományos jogorvoslati fórumként járjon el” {3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [13]-[14]}.
- [38] Az indítvány a Btk. 226. § (3) bekezdésének az alaptörvény-ellenessége mellett érvel, amelyet az Alkotmánybíróság a korábbiakban kifejtettek miatt jelen indítvány keretei között nem vizsgálhat. Ugyanakkor maga az indítványozó is elismeri, hogy a bíróságoknak eljárásuk során alkalmazniuk kellett a Btk. kifogásolt rendelkezését.
- [39] Az indítványozó egyetlen vonatkozásban vitatta a Btk. 226. § (3) bekezdésének az alkalmazhatóságát, mégpedig a Facebookon történő közzététel esetében.
- [40] Álláspontja szerint egyrészt megsértették az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt tisztességes eljáráshoz való jogát, mert a Facebook vonatkozásában nem indokolták meg döntésüket. Állítja, miszerint „az eljáró bíróságok nem végezték el az alapjogi tesztet, mérlegeléseik eredményét nem rögzítették az indokolásában, így megsértették az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdését is, mert semmilyen alkotmányos magyarázatát nem adta annak, hogy miért nem kellett biztosítani a VI. cikk (1) bekezdése alapján indítványozó jó hírnevének védelmét egy tisztességes büntetőeljárás keretében”.
- [41] Az alapügy irataiból kitűnően az internetes újság Facebook oldalán posztként „Az ügyészség már vizsgálja a történetet.” kiírás jelent meg, valamint a cikk címe és kezdőfényképe (amely tartalmazza az egyik vitatott üzlethelyiség képét), és ugyancsak címként, hogy „Egy világhírű magyar család érintett az ügyben”. Ez utóbbiak tartalmazták azt az ún. linket (elérhetőséget), amelyre kattintva az internetes újság eredeti felületén olvasható el a cikk.
- [42] A másodfokú bíróság megállapítása szerint maga a cikk címe nem valósít meg rágalmozást. Az indítványozó által vitatott, és a bíróságok által rágalmozásként értékelt kijelentések tehát a Facebookon közvetlenül nem jelentek meg; azokat csupán az ún. linkre kattintva, az eredeti cikken keresztül ismerhették meg az érdeklődők.

- [43] A másodfokú bíróság álláspontja szerint az internetes újság egyértelműen illeszkedik a sajtótermék fogalmába, a Facebookon történő közzétételt pedig ugyanez az internetes újság (hírportál) végezte.
- [44] A másodfokú bíróság tehát vizsgálta az indítványozónak a Facebookon történő közzétételre vonatkozó érveit, döntését indokolta. Az, hogy a bíróság az indítványozótól eltérő módon értékelte ezt, nem alkotmányossági, hanem törvényességi kérdés, amelyet az Alkotmánybíróság nem vizsgál felül. Szintén bizonyítékértékelési, törvényességi kérdés, hogy a bíróság szerint mely közlések alapozzák meg a rágalmozás bűncselekményének megállapítását és melyek nem.
- [45] A Btk. 226. § (3) bekezdésének (büntetőjogi felelősséget kizáró ok) alkalmazása miatt fel sem merül, hogy a bíróságok döntésük során elvégezzék az indítványozó által hiányolt „alapjogi tesztet”. Így fel sem merül annak lehetősége, hogy a bíróság volt az, amely nem biztosította az indítványozó jó hírnevének védelmét.
- [46] Mindezek alapján az indítvány nem felel meg az Abtv. 29. §-ban foglalt feltételnek, mivel semmilyen kételyt nem támaszt abban a vonatkozásban, hogy a bírósági eljárásban nem következett be a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvényellenesség, illetve nem fogalmazott meg alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést.
- [47] Az indítványnak az EJEE-vel, illetve az EJEB döntéseivel kapcsolatos részeit az érvelés olyan részének tekintette, amely önálló elbírálást nem igényel.
- [48] 4. Ekként az Alkotmánybíróság az indítványt – az Abtv. 47. § (1) bekezdése és az 56. § (1)–(2) bekezdései, valamint az Ügyrend 5. § (1) és (2) bekezdései szerint eljárva, az Abtv. 29. §-ára és 52. § (1b) bekezdésének a) pontjára tekintettel, az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a) és h) pontja alapján – visszautasította.

Budapest, 2025. november 18.

Dr. Handó Tünde s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Czine Ágnes s. k.,
alkotmánybíró

Haszonicsné dr. Ádám Mária s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Márki Zoltán s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Schanda Balázs s. k.,
alkotmánybíró